

DOI: 10.31891/2308-4081/2023-13(1)-7

Кандидат педагогічних наук, докторант **ДМИТРО БІДЮК**,
Хмельницький національний університет, Україна
E-mail: biduk.de@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-3086-5411

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ХОРЕОГРАФІЇ В АМЕРИКАНСЬКИХ ШКОЛАХ

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню проблем навчання хореографії в американських школах. З'ясовано, що тривалий час навчання хореографії в державних і приватних школах мало периферійне значення або позиціонувалося переважно як позанавчальна діяльність (в межах занять навчальних програм мистецтва або фізичного виховання). Зазначено, що в хореографічній освіті американських школярів спостерігається певна неузгодженість, що спричинено низькою професійною кваліфікацією педагогів та їхньою недостатньою готовністю до викладання хореографії в школі. Проаналізовано напрями освітньої політики американського уряду щодо удосконалення стандартів шкільної освіти, змісту навчальних планів та освітніх програм, а також якості підготовки вчителів хореографії. Вивчено та узагальнено зміст навчальних програм шкільної освіти у контексті виокремлення мистецтва хореографії як основного предмету. Констатовано, що вагомою проблемою навчання хореографії в школах є неузгодженість змісту навчальних програм та нечітке обґрунтування критеріїв оцінювання результатів навчання. З'ясовано, що американські педагоги беруть до уваги той факт, що запровадження танцювальної хореографії у школах сприяє розвитку творчого мислення учнів, лідерських якостей, психологічному комфорту та здоров'язбереженню. Виявлено, що залишаються дискусійними питання щодо розроблення стандартів вищої освіти, сертифікації викладачів хореографії в кожному штаті, обґрунтування вимог до отримання ліцензії, уніфікації та стандартизації термінології, законодавства, удосконалення освітньої політики штатів, а також умов фінансування тощо. Зроблено висновок, що хореографічна освіта в усьому світі стикається з загальними проблемами: «Хто має навчати?», «Хто має навчати вчителів і чого вони мають навчати?». Роль сучасного вчителя-хореографа полягає не лише в навчанні танцювальних кроків, а радше у свідомому управлінні можливостями учня за допомогою навичок навчання танцю.

Ключові слова: США, хореографічна освіта, шкільна освіта, вчитель-хореограф, професійна підготовка, навчання хореографії, танцювальне мистецтво, зміст навчання.

PROBLEMS OF TEACHING CHOREOGRAPHY IN AMERICAN SCHOOLS

ABSTRACT

The article is devoted to the study of problems related to teaching choreography in American schools. It is found that the long-term study of choreography in public and private schools played a secondary role or was positioned mainly as an extracurricular activity (within the scope of Art or Physical Education syllabi). It is noted that there is a

certain inconsistency in the choreography education of American schoolchildren, which is caused by the low professional qualifications of teachers and their insufficient readiness to teach choreography at school. The directions of the educational policy of the American government regarding the improvement of school education standards, the content of curricula and educational programs, as well as the quality of choreography teacher training are analyzed. The content of school syllabi is studied and summarized in terms of highlighting the art of choreography as the main subject. It is established that a serious problem of teaching choreography in schools is the inconsistency of the content of syllabi and the unclear definition of the criteria for assessing the learning outcomes. It is found that American teachers take into account the fact that the introduction of dance choreography in schools contributes to the development of students' creative thinking, leadership qualities, psychological comfort and health care. It is defined that issues regarding the development of higher education standards, certification of choreography teachers in each state, substantiation of requirements for obtaining a license, unification and standardization of terminology, legislation, improvement of state educational policy, as well as funding conditions, etc., remain debatable. It is concluded that choreographic education all over the world faces common problems: "Who should teach?", "Who should teach teachers and what should they teach?". The role of the modern choreography teacher is not only to teach dance steps, but rather to consciously manage the capabilities of the student with the help of dance teaching skills.

Keywords: USA, choreography education, school education, teacher-choreographer, professional training, teaching choreography, dance art, content of education.

ВСТУП

Розвиток сучасної системи хореографічної освіти у США детермінований низкою актуальних проблем, які потребують розв'язання на різних рівнях, зокрема на рівні шкільної освіти. Навчання хореографічного мистецтва школярів сприяє їх фізичному та емоційному розвитку, інтеграції фізичного інтелекту та емоцій учнів, покращенню загального стану здоров'я, запобіганню стресам та негативним емоціям, формуванню естетичного смаку, вихованню культурного потенціалу, цілеспрямованості, впевненості, лідерських якостей, вміння самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою танцювального мистецтва тощо. Водночас сучасні американські дослідження і практика показали, що хореографія досі має периферійне значення в школі або позиціонується переважно як позанавчальна діяльність (Leonard et al., 2016). Багато державних і приватних шкіл пропонують хореографічну підготовку учнів в межах занять, які є частиною навчальних програм мистецтва, фізичного виховання і спорту тощо. За даними Національного центру освітньої статистики, 57 % американських школярів не мали заняття з хореографії в школі, і лише у 7 % державних шкіл працювали зареєстровані вчителі-хореографи (Parrish, 2016). З'ясовано, що у змісті освітніх програм також відсутні предмети, пов'язані із хореографічним мистецтвом. Спостерігається певна неузгодженість в хореографічній освіті школярів, що спричинено низькою професійною кваліфікацією педагогів та їхньою недостатньою готовністю до викладання хореографії в школі. Вчителі танців працюють неповний робочий день, подекуди не мають ліцензії та відповідних сертифікатів, а також базової професійної підготовки в галузі хореографічного мистецтва або освіти. Відповідно освітня політика американського уряду спрямована

на удосконалення стандартів шкільної освіти, змісту навчальних планів та освітніх програм, а також вдосконалення якості підготовки вчителів хореографії.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета дослідження полягає у вивченні проблем та особливостей навчання хореографії в американських школах.

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Науковий і практичний інтерес становлять праці американських дослідників з проблем навчання хореографії в системі шкільної освіти та підготовки майбутніх педагогів, таких як: П. Блек, Д. Вільям (підвищення стандартів через оцінювання в класі); К. Беккер, К. Браун-Аліффі, К. Жан-Батист, М. Рос Кемпсі, Дж. Ханна (організація навчання танцю у школах); К. Елпус (доступ до мистецької освіти в середніх школах); А. Гілберт, К. Енглбрайт, М. Махоні, М. Хардінг (оцінювання в танцювальній освіті); М. Гігере (дослідження проблем та перспектив розвитку танцювальної освіти в умовах глобалізації американського суспільства); А. Градволь, Д. Джей, С. Джінграссо, Г. Кассінг, Дж. Керр-Беррі, М. Ламперт, М. Перриш, Е. Хох (методи, техніки, педагогічні технології і цифрові ресурси навчання і викладання танців); Д. Герро, А. Леонард, А. Холл (танцювальна грамотність дітей і вчителів); С. МакГриві-Ніколс, Д. Шмід (віртуальний розвиток танцювальної спільноти в школі під час COVID-19); С. Ліндер, К. Мур (використання танцю для поглиблення розуміння учнями геометрії); Д. Ріснер, Ш. Хендерсон, С. Хорнінг (підготовка педагогів танцювального мистецтва) та ін. У процесі наукового пошуку були виявлені актуальні малодосліджені педагогічні проблеми, які комплексно науковцями не досліджувалися, проте потребують детальнішого вивчення.

Для реалізації поставленої мети використано комплекс взаємопов'язаних *методів*, таких як: бібліографічний аналіз, порівняння й узагальнення для виявлення особливостей організації навчання танцю в американському досвіді; структурний аналіз – для обґрунтування дидактичних засад навчання хореографії в американських школах та готовності вчителів до реалізації інноваційних методів, технік, педагогічних технологій і цифрових ресурсів навчання і викладання танців; інтерпретаційно-аналітичний – для аналізу автентичних наукових джерел; пошуковий – для виявлення раціонального та практично ціннісного досвіду в наукових розробках з порівняльної професійної педагогіки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сучасному етапі розвитку шкільної освіти в США важливе значення має осмислення, реалізація та осучаснення освітніх ідей Дж. Дьюї щодо всебічного розвитку особистості учня. Американська танцювальна освіта була під впливом освітніх ідей Дьюї на ранньому етапі. З огляду на це, вагомим значення набуває осмислення конкретних питань естетичного виховання та естетичної діяльності – впливу занять хореографії на розвиток школярів.

Шкільна освіта в США переважно державна. Вона контролюється та фінансується федеральною владою, владою окремих штатів та місцевою владою. Державними школами зазвичай управляють демократично обрані шкільні ради (school boards), кожна з яких має юрисдикцію над шкільним округом. Усі штати поділені на шкільні округи, на чолі кожного стоїть шкільний комітет (рада), у функції якого входить розгляд всіх питань, що визначають роботу шкіл і розмір шкільного бюджету, прийом і звільнення вчителів, їхню заробітну плату, відбір і рекомендації підручників тощо. Шкільні ради затверджують програми навчання та визначають

джерела їх фінансування. В державних школах навчається близько 85 % дітей, інша частина відвідує приватні школи. Програми шкільної освіти передбачають обов'язкове фізичне виховання і спорт.

Прийняття Національного стандарту мистецької освіти 1994 року змусило керівні освітні органи переглянути структуру та зміст програм шкільної освіти у контексті виокремлення мистецтва як основного предмету. Так, професор Колумбійського університету запропонував ввести танцювальну хореографію як окремий предмет в системі шкільної освіти. Зазначимо, що у 1926 році М. Х'Дублер заснувала першу освітню програму з танцювального мистецтва на факультеті фізичного виховання університету Вісконсін (Ross, 2012). Це свідчить про існування освітніх можливостей для здобуття і забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів хореографії.

Особистісна орієнтація сучасної освіти передбачає залучення учня до активної навчальної та позанавчальної діяльності. Ефективним засобом розвитку талантів, фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей учнів визначено танцювальну хореографію. Танцювальна хореографія має за мету навчання самопізнання та самовираження через рух тіла, зміцнення навичок невербального спілкування, а також є засобом покращення здоров'я учнів (Becker, 2013). Заняття танцями створюють комфортне і безпечне середовище для самодослідження через невербальне спілкування за допомогою жестів і рухів, дотику, міміки, пози, зовнішнього вигляду та емоцій (Hanna, 2008). Запровадження танцювальної хореографії у школах сприяє розвитку творчого мислення учнів, лідерських якостей, психологічному комфорту та здоров'язбереженню.

У 2021 році президент Дж. Байден підписав Закон «Про порятунок Америки» (American Rescue Act, 2021), в якому передбачено виділення коштів на підтримку і розвиток танцювальної освіти в школі, одночасно пом'якшуючи поширення COVID-19 (ESSER Funding Toolkit 2021– COVID Relief Funding in the Dance Classroom, 2021). Фінансова підтримка стосувалася таких аспектів: придбання масок або іншого захисного обладнання для використання в танцювальному класі; організація тренінгів для викладачів танців щодо стратегій проведення індивідуальних уроків у безпечних умовах; придбання витратних матеріалів для дезінфекції реквізиту, обладнання або поверхонь танцювальної студії; програмне забезпечення, яке б дозволяло навчати та оцінювати через віртуальні засоби; оплата додаткового навчання, наприклад, через додаткового вчителя, інструктора для приватних уроків, або вчителя на повний робочий день, щоб забезпечити корекцію в танцях; організація позашкільних та літніх навчальних програм для прискореного навчання танцям; фільтри HEPA для танцювальних класів і студій для збільшення кількості чистого повітря і циркуляції повітря за годину (ACH); оплата вчителям танцювальних студій, де кількість учнів зменшилася через COVID-19; придбання матеріалів для облаштування танцювальної зали з фізичною дистанцією між учнями, таких як маскувальні стрічки або зовнішні намети та/або придбання обладнання, зокрема медіа-кошика тощо.

Станом на 2023 рік стандарти для навчання хореографії в школі розроблені в кожному штаті, а 36 штатів запровадили сертифікатні програми і сертифікували викладачів танців для шкільної освіти. Залишаються дискусійними питання щодо розроблення стандартів вищої освіти, сертифікації викладачів хореографії в кожному штаті, обґрунтування вимог до отримання ліцензії, уніфікації та стандартизації

термінології, законодавства, удосконалення освітньої політики штатів, а також умов фінансування тощо. Національна організація танцювальної освіти (NDEO) вважає, що шкільні програми з навчання хореографії є важливою частиною державної освітньої політики, зокрема у сенсі гарантування вільного доступу незалежно від походження, здібностей і соціально-економічного статусу учнів тощо (National Dance Education Organization, 2023). Зауважимо, що вагомою проблемою навчання хореографії в школах є неузгодженість змісту навчальних програм.

До 1980-х років щонайменше 15 штатів опублікували стандарти танцювальної хореографії, зміст яких містив такі аспекти:

- 1) освітня мета, цілі, зміст навчання та очікувані результати навчання;
- 2) розвиток особистісних фізичних якостей, технічних досягнень, танцювальної чутливості, уяви, креативності та експресії;
- 3) танець як спосіб невербального спілкування і синтетичний вид мистецтва (поєднує музику, ритміку, театр, образотворче мистецтво, пластику рухів тощо).

Водночас, враховуючи диференціацію стилів, підходів, методів навчання хореографії, зміст навчання може бути роз'єднаним (тобто розділений на секції за видами танцювального мистецтва), оскільки навчання хореографії відбувається на основі авторських програм (Englebright & Mahoney, 2012).

У 2015 році в опитуванні учнів приватних шкіл Нью-Йорка 24,4 % респондентів повідомили, що у них немає предметів з хореографії (у тому числі з-поміж вибіркових) (Silk et al., 2015). Як факультативи 94% учнів початкових шкіл обирали музику та 87 % мали уроки образотворчого мистецтва. В одному звіті було зазначено, що 90 % державних початкових шкіл взагалі не мають вчителя хореографії (Elpus, 2022). Крім того, лише 14 % загальноосвітніх шкіл пропонують уроки танцю. Головною причиною відсутності предмета хореографії в школах називали недостатню кількість годин для повної зайнятості вчителя-хореографа. З прийняттям закону «Про порятунк Америк» (2021) ситуація в державних і приватних школах суттєво змінилася в бік запровадження уроків хореографії як базових предметів в школі, а також факультативів. Нині серед американських учителів-хореографів розгорнулася активна дискусія щодо вибору виду танцювальної хореографії в школі. У школах запропоновано понад 13 різних видів танців; найбільш популярними є балет, модерн, джаз, спортивні танці, соціальні танці, хіп-хоп та ін. Проте більшість викладачів танців спеціалізуються на одному виді танцю, який відповідає певним віковим особливостям та здібностям учнів (Brown-Aliffi, 2022; Gradwohl, 2018), що призводить до потенційної неоднорідності. Ще однією проблемою, яка хвилює вчителів, є критерії оцінювання результатів навчання, оскільки кінцевим результатом навчання і викладання хореографії в школі є танцювальна вистава або окремі виступи (Risner et al., 2021; Harding, 2012).

З огляду на зазначене, нами актуалізовано проблему удосконалення професійної підготовки вчителів хореографії у процесі навчання в коледжах мистецтв та університетах США. Практика показала, що вчителям-хореографам не вистачає базових знань з теорії хореографічної освіти, методики і техніки навчання різних видів танцювальної хореографії. Більшість випускників хореографічних факультетів працевлаштовуються в танцювальні студії, трупи, аніж вчителями хореографії, оскільки заробітна плата танцівника-хореографа вища, ніж вчителя. Відповідно більшість вчителів-хореографів працюють неповний робочий день в школі (45,5 % приватних шкіл Нью-Йорку наймають викладачів танців на неповний

робочий день за тимчасовими контрактами (Brown-Aliffi, 2022; Gilbert, 2005). Тому через значну мобільність та плинність вчителів хореографії, які працюють неповний робочий день, важко підтримувати якість навчання.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Узагальнення напрацювань американських науковців і практиків щодо проблем у навчанні хореографії в школах та шляхів їх розв'язання спонукає до висновку, що хореографічна освіта в усьому світі стикається з загальними проблемами: «Хто має навчати?», «Хто має навчати вчителів і чого вони мають навчати?». Роль сучасного вчителя-хореографа полягає не лише в навчанні танцювальних кроків, а радше у свідомому управлінні можливостями учнів за допомогою навичок навчання танцю. Важливими цілями є підготовка рефлексивного та активного вчителя, танцюриста або хореографа, а також підтримка загального розвитку особистості на фоні набуття танцювальних технічних, композиційних знань і навичок. Методи навчання хореографії передбачають діалог між викладачами й учнями (студентами), а також відкритість для інтеграції різних форм мистецтва. Ці та інші проблеми навчання хореографії окреслюють перспективні напрями подальших наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Becker, K. M. (2013). Dancing through the school day: How dance catapults learning in elementary education. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 84(3), 6-8. <https://doi.org/10.1080/07303084.2013.763665>
2. Brown-Aliffi, K. (2022). Dance education in New York City charter schools. *Journal of Dance Education*, 22(2), 83-97. <https://doi.org/10.1080/15290824.2020.1744153>
3. Elpus, K. (2022). Access to arts education in America: The availability of visual art, music, dance, and theater courses in US high schools. *Arts Education Policy Review*, 123(2), 50-69. <https://doi.org/10.1080/10632913.2020.1773365>
4. Englebright, K., & Mahoney, M. R. (2012). Assessment in elementary dance education. *Journal of Dance Education*, 12(3), 87-92. <https://doi.org/10.1080/15290824.2012.701176>
5. ESSER Funding Toolkit 2021- COVID Relief Funding in the Dance Classroom (2021). Retrieved from https://www.ndeo.org/Portals/NDEO/ESSER_Funding_Toolkit/_2021_-_Dance_v1.pdf.
6. Gilbert, A. G. (2005). Dance education in the 21st century: A global perspective. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 76 (5), 26-35. <https://doi.org/10.1080/07303084.2005.10608250>
7. Gradwohl, A. K. (2018). *Perceptions of technology in dance education: The effect of technology on student learning and teaching strategies of the twenty-first century skills in dance education* [Master's thesis, University of Northern Colorado]. Scholarship & Creative Works @ Digital UNC
8. Hanna, J. L. (2008). A nonverbal language for imagining and learning: Dance education in K-12 curriculum. *Educational Researcher*, 37 (8), 491-506. <https://doi.org/10.3102/0013189X08326032>
9. Harding, M. (2012). Assessment in the high school technique class: Creating thinking dancers. *Journal of Dance Education*, 12(3), 93-98. <https://doi.org/10.1080/15290824.2012.701172>

10. Leonard, A. E., Hall, A. H., & Herro, D. (2016). Dancing literacy: Expanding children's and teachers' literacy repertoires through embodied knowing. *Journal of Early Childhood Literacy*, 16(3), 338–360. <https://doi.org/10.1177/1468798415588985>
11. National Dance Education Organization. (2023). *State Information Request. Dance-Certification*. Retrieved from (https://www.ndeo.org/Portals/NDEO/Documents/State-Information-Request--Dance-Certification_May%2023%20Update.pdf?ver=meuy/ZMED0EHLdQV_wCA-6g%3d%3d)
12. Parrish, M. (2016). Toward transformation: Digital tools for online dance pedagogy. *Arts Education Policy Review*, 117(3), 168–182. <https://doi.org/10.1080/10632913.2016.1187974>
13. Risner, D., Horning, S., & Henderson Shea, B. (2021). Preparation, policy, and workplace challenges of dance teaching artists in P-12 schools: perspectives from the field. *Arts Education Policy Review*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/10632913.2021.2004959>
14. Ross, J. (2012). *Moving lessons: Margaret H'Doubler and the beginning of dance in American education*. University of Wisconsin Press.
15. Silk, Y., Mahan, S., & Morrison, R. (2015). *The State Status Report: A Review of State and Regional Arts Education Studies. Americans for the Arts*. https://www.americansforthearts.org/sites/default/files/State_Status_Report_Final.pdf